

T.B.M.M. - YENİ YOL

Grup Başkanlığı

Tarih : 08.07.25

Sayı : 43

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi” ve gerekçesi ekte sunulmaktadır.

Gereğinin yapılmasını arz ederim. 08.07.2025

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Kadın Erkek Fırsat Eşitliği , Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 9-7-2025	Esas No: 2/3201

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LIGI
09 Temmuz 2025
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
09 Temmuz 2025
No: 1660216

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

GENEL GEREKÇE

Aile kurumu, toplumsal dayanışmanın ve sosyal istikrarın temel yapı taşıdır. Bu kurumun korunması ve güçlendirilmesi, yalnızca bireylerin değil toplumun bütününe geleceğini ilgilendiren bir konudur. Özellikle kadınların çocuk bakımındaki yükünü tek başına omuzladığı, ev içinde üretim yaptığı ve karşılığında herhangi bir sosyal güvenceye erişemediği durumlar, hem sosyal adalet hem de ekonomik eşitlik ilkeleri açısından ciddi bir sorun oluşturmaktadır. Türkiye’de milyonlarca kadın, yalnızca çocuklarına ve evine bakmakla meşgul olduğu için herhangi bir sigorta kapsamına dâhil olamamakta, yaşlılıkta emeklilik hakkı elde edememekte, sosyal yardımlara bağımlı hâle gelmektedir. Bu durum, kadınların bireysel özgürlüğünü, ekonomik güvencesini ve toplumsal itibarını zedelemektedir.

Bu kanun teklifi, toplumsal yapının en kırılgan kesimlerinden biri olan çalışmayan annelerin sosyal güvenlik kapsamına alınarak düzenli bir gelir desteği ile güçlendirilmesini amaçlamaktadır. Teklif kapsamında, hane geliri net asgari ücretin üç katından az olan, en az bir çocuğu bulunan ve herhangi bir işte çalışmayan kadınlara sigortalılık hakkı tanınmakta; bu kadınlara net asgari ücretin %50’si oranında düzenli bir aylık bağlanması öngörülmektedir. Böylece annelik gibi kamusal değeri yüksek ancak ekonomik karşılığı bulunmayan bir emeğin sosyal güvenlik sistemi içinde tanınması sağlanmaktadır. Kadının sosyal güvencesiz kalmasını engelleyen bu düzenleme, aynı zamanda yoksulluk döngüsünü kırarak, çocukların bakım ve eğitimi için daha sağlıklı ve güvenli bir zemin oluşturacaktır.

Anayasa’nın 10’uncu maddesinde ifadesini bulan eşitlik ilkesi gereği, kadın-erkek fırsat eşitliğinin sağlanması devlete yüklenen temel sorumluluklardan biridir. Ancak günümüzde kadınların önemli bir kısmı çocuk doğurduktan sonra iş hayatından çekilmekte ve sosyal güvenceden yoksun kalmaktadır. Bu da hem kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kaybetmesine hem de iş gücüne katılım oranlarının düşmesine neden olmaktadır. Kadınların evde çocuk bakımı nedeniyle sosyal sistemin dışında kalmalarının önüne geçilmesi, sadece sosyal adalet açısından değil, aynı zamanda toplumsal kalkınma bakımından da hayati bir önem taşımaktadır. Bu teklif, kadınların görünmeyen emeğini görünür kılacak, kadınların sosyal haklara erişimini kolaylaştıracak ve sosyal güvenlik sistemine katılımlarını teşvik edecektir.

Öte yandan Türkiye’nin karşı karşıya olduğu demografik sorunlar, doğurganlık hızının son yıllarda ciddi biçimde düşmesiyle daha da belirginleşmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre doğurganlık hızı 2001 yılında 2,38 iken 2023 yılı itibarıyla 1,51 seviyesine gerilemiş ve nüfusun kendini yenileme eşiği olan 2,10’un altına düşmüştür. Kadınların çocuk sahibi olduktan sonra ekonomik güvenliğini kaybedeceği endişesi, bu düşüşte önemli bir etkidir. Bu nedenle, çocuk sahibi olan annelere sağlanacak gelir desteği ve sosyal güvence, doğurganlık eğilimlerini olumlu yönde etkileyebilecek stratejik bir sosyal politika aracıdır.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

Yalnızca kısa vadeli bir sosyal yardım değil, uzun vadeli demografik istikrarın sağlanması açısından da bu düzenleme önemlidir.

Ayrıca, sosyal devlet ilkesinin bir gereği olarak devlet, yalnızca çalışanı değil; çalışamayanı, evde çocuk bakanı, üretime dolaylı katkı sunan bireyi de gözetmekle yükümlüdür. Bu kanun teklifiyle, sosyal devlet anlayışı güçlendirilmekte, annelere dair politika alanı somut bir güvenceye bağlanmaktadır. Böylece hem kadın yoksulluğunun önlenmesi hem de kadın emeğinin tanınması açısından önemli bir adım atılmış olacaktır.

Bu teklif, yalnızca bireysel bir destek paketi değil; sosyal adaletin güçlendirilmesi, kadınların sosyal güvenlik ağına dâhil edilmesi, doğurganlık oranlarının artırılması, kayıt dışı ev içi emeğin görünür kılınması ve sosyal devlet ilkesinin somutlaştırılması bakımından bütüncül bir sosyal politika önerisidir. Yasalaşması hâlinde, çocuk sahibi çalışmayan kadınlar için yalnızca ekonomik değil; aynı zamanda psikolojik, toplumsal ve hukuki anlamda da koruyucu bir kalkan olacaktır.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1- Bu maddeyle, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa “Ek Madde 24” başlığı altında yeni bir düzenleme eklenmektedir. Düzenleme ile, çocuk sahibi olmasına rağmen herhangi bir işte çalışmayan ve hane geliri belirli bir seviyenin altında kalan kadınlara sosyal güvenlik ve gelir desteği sağlanması amaçlanmaktadır. Buna göre, hane gelirinin net asgari ücretin dört katından az olması, en az bir çocuğun bulunması ve 4. madde kapsamında herhangi bir işte çalışmıyor olması şartları birlikte sağlanıyorsa, bu kişiler 4/b kapsamında sigortalı sayılacak ve devlet tarafından prim ödemeleri karşılanacaktır. Aynı zamanda bu kişilere, net asgari ücretin %50’si oranında düzenli aylık bağlanacaktır. Bu düzenleme, hem sosyal güvenlik sistemine katılımı artırmakta hem de çocuk bakımı gibi görünmeyen bir emeğe kamusal bir değer atfetmektedir. Usul ve esaslar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenecek, böylece uygulamada esneklik ve yerel ihtiyaçlara uygunluk sağlanacaktır.

MADDE 2- Bu maddeyle, ilk uygulama yılı olan 2025 için yapılacak ödemelerin hangi bütçe kaleminden karşılanacağı düzenlenmektedir. Buna göre, Ek 24. madde kapsamındaki ödemeler, 2025 yılı için Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesinde yer alan yedek ödenekten karşılanacaktır. Bu geçici maddeyle, düzenlemenin yürürlüğe girer girmez uygulanabilmesi ve bütçesel açıdan aksama yaşanmaması teminat altına alınmaktadır.

MADDE 3- Kanunun Resmî Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girmesi öngörülmektedir. Böylece gerekli yönetmelik düzenlemeleri ivedilikle yapılabilecek ve hak sahipleri bir an önce destekten faydalanabilecektir.

MADDE 4- Kanunun yürütme yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir. Bu, Anayasa’nın yürütmeye ilişkin genel hükmü gereğince standart bir uygulamadır.

Şerafettin KILIÇ
Antalya Milletvekili

SOSYAL SİGORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİGORTASI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

“EK MADDE 24- Toplam hane halkı aylık geliri net asgari ücretin üç katından az olan en az bir çocuk sahibi kadınlardan 4 üncü madde kapsamında bir işte çalışmayanlar, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar ve bunlara net asgari ücretin %50’si oranında aylık bağlanır. Bu kişilerin sosyal güvenlik primleri ve aylıklarına ilişkin ödemeler Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ve Bakanlıkça müştereken çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.”

MADDE 2- 5510 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 103- Ek 24 üncü madde kapsamında 2025 mali yılında yapılacak ödemeler, 5018 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının 2025 yılı bütçesinde yer alan yedek ödenekten karşılanır.”

MADDE 3- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.